

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
21.03.2022. – 25.03.2022.

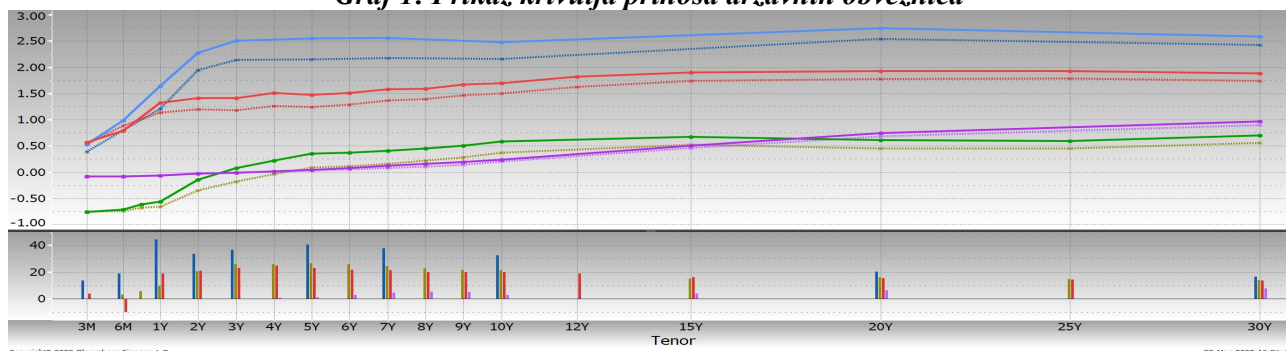
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	18.3.22		25.3.22		18.3.22		25.3.22		18.3.22		25.3.22		18.3.22		25.3.22	
2 godine	-0,34	-	-0,14	↗	1,94	-	2,27	↗	1,21	-	1,42	↗	-0,02	-	-0,02	→
5 godina	0,09	-	0,36	↗	2,14	-	2,55	↗	1,24	-	1,47	↗	0,04	-	0,05	↗
10 godina	0,37	-	0,59	↗	2,15	-	2,47	↗	1,50	-	1,70	↗	0,21	-	0,24	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	18.3.22		25.3.22	
3 mjeseca	-0,732	-	-0,694	↗
6 mjeseci	-0,743	-	-0,712	↗
1 godina	-0,644	-	-0,542	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 25.03.2022. godine (pune linije) i 18.03.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su nastavili da bilježe rast, najviše pod uticajem povećanih očekivanja o većem broju povećanja referentne kamatne stope Feda, a što je posebno bilo izraženo na kraju prošle sedmice. U odnosu na prethodnu sedmicu, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 20 i 27 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 12 i 19 baznih poena. Početkom sedmice predsjednica ECB Lagarde je izjavom pokušala da ublaži strah od stagflacije u eurozoni, uprkos nastavku rata u Ukrajini. Izjavila je da će rat imati posljedice po ekonomski rast uz istovremeno ubrzanje inflacije, da je došlo do urušavanja povjerenja, te da je za centralne banke teško da održe cjenovnu stabilnost bez narušavanja ekonomskih aktivnosti. Ipak, Lagarde je izjavila da bi, čak i u slučaju najgoreg scenarija, zajedno sa efektima drugog kruga inflacije, bojkotom plina i nafte te pogoršanjem rata, koji bi trajao duže vrijeme, ekonomski rast iznosio 2,3%. Zaključila je da ECB sada ne vidi elemente stagnacije. Istovremeno, Lagarde je odbila da raspravlja o stavu monetarne politike ECB, ali je ponovila da se Evropa i SAD ne nalaze u istoj fazi ekonomskog ciklusa, te da su u eurozoni kamatne stope negativne, dok u SAD nikada nisu bilježile nivo ispod 0%. Neki od članova UV ECB su najavili da ukoliko cjenovni izgledi to budu zahtijevali, ECB će morati nastaviti sa normalizacijom monetarne politike, što bi u konačnici moglo dovesti do povećanja kamatnih stopa. Neki drugi članovi su mišljenja da ne treba isuviše reagovati na kratkotrajnu volatilitnost cijena energenata, te umjesto toga treba se više fokusirati na inflaciju i na srednji rok. Članica IV ECB Schnabel, koja je inače poznata kao jedna od glavnih zagovornika brže

normalizacije monetarne politike ove instucije, je krajem sedmice izjavila da će ECB razmotriti produženje trajanja programa kupovina obveznica (APP) nakon ljeta, ukoliko ekonomija eurozone zapadne u „tešku recesiju“ usljed konflikta u Ukrajini. Nakon što je Rusija saopštila da planira da, kako se navodi od, „neprijateljskih država“ naplatu isporučenog prirodnog plina vrši u ruskim rubljama, SAD i EU su postigli dogovor za uvoz većih količina ovog energenta iz SAD s ciljem smanjenja zavisnosti od ovog energenta iz Rusije. Ipak, EU je odložila odluku o zabrani uvoza energenata iz Rusije. Ekonomski indeksi koji su objavljeni u prošloj sedmici ukazuju na pad povjerenja investitora usljed neizvjesnosti koje sa sobom nose dešavanja na relaciji Rusija – Ukrajina. Ministar finansija Italije Franco je izjavio da bi ekonomski rast Italije mogao biti značajno smanjen zbog rata u Ukrajini, te smatra da bi posljednje objavljene prognoze Evropske komisije, prema kojima se za 2022. godinu očekuje rast od 4%, mogle značajnije biti revidirane naniže. Slično tome, komesar za ekonomiju Evropske komisije Gentiloni je izjavio da će ekonomski rast ove godine vjerovatno biti slabiji u odnosu na prognoze EU, ali da neće biti negativan. Njemački Ifo institut je, takođe, objavio da će ekonomski rast Njemačke biti slabiji ove godine nego je očekivano zbog uticaja rata, što će dovesti do rasta inflacije u najvećoj ekonomiji Evrope. Indeks očekivanog povjerenja investitora, koji ovaj institut objavljuje, u martu je zabilježio najniži nivo od prvih mjeseci širenja Covid19 u 2020. godini.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	MAR	-12,9	-18,7	-8,8
2.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	MAR	92,0	85,1	98,4
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	MAR	53,8	54,5	55,5
4.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.)	MAR	53,8	54,6	55,6
5.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.)	MAR	54,5	56,2	55,5
6.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	FEB	6,3%	6,3%	6,4%
7.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	FEB	26,2%	25,9%	25,0%
8.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	FEB	-	22,4%	23,4%
9.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	FEB	-	40,7%	35,7%
10.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	JAN	-	22,6	22,6
11.	Bilans tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR)	JAN	-	-5,91	4,59
12.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	JAN	-	4,1%	0,2%
13.	GDP – Holandija (kvartalno) final.	IV kvartal	0,9%	1,0%	2,0%
14.	GDP – Španija (kvartalno) final.	IV kvartal	2,0%	2,2%	2,6%
15.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	JAN	-	11,1%	4,8%
16.	Stopa nezaposlenosti – Finska	FEB	-	6,7%	7,5%
17.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	MAR	-	105,4	107,9

SAD

Finansijsko tržište u SAD je tokom protekle sedmice pozitivno reagovalo na pojačane špekulacije o tome da bi Fed do kraja godine mogao povećati referentnu kamatnu stopu osam puta, umjesto ranije prognoziranih sedam. Istovremeno, predsjednik Fed-a Powell je početkom sedmice izjavio da je Fed spreman brže povući podršku iz ekonomije ukoliko se to dokaže kao neophodno kako bi se rastući tempo inflacije doveo pod kontrolu. Powell je istakao i mogućnost povećanja referentne kamatne stope za 50 baznih poena u maju. Takođe, naglasio je da postoji očigledna potreba za ekspeditivno vraćanje stava vezanog za monetarnu politiku na neutralniji nivo, a zatim na restriktivnije nivoe ukoliko je to ono što je potrebno za vraćanje stabilnosti cijena. Sve navedeno je dovelo do rasta prinosa na američke obveznice za 32 do 41 bazni poen na sedmičnom nivou.

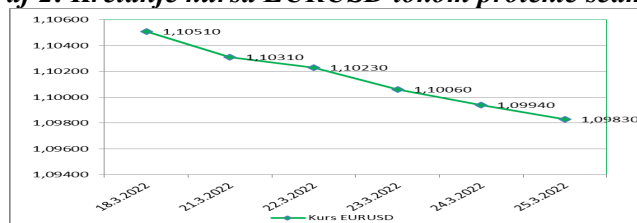
Predsjednica Fed-a iz Clevelanda Mester je izjavila da Fed treba biti agresivniji vezano za pitanje povećanja referentne kamatne stope, te da ista u narednom periodu treba biti povećana za 50 baznih poena. Takođe, Mester je istakla da favorizuje povećanje referentne kamatne stope na 2,5% do kraja godine. S druge strane, predsjednik Fed-a iz Minneapolisa Kashkari je izjavio da podržava rast referentne kamatne stope od 25 baznih poena, sedam puta tokom ove godine, kako bi se obuzdala visoka inflacija, ali je upozorio da Fed ne bi trebao ići predaleko.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Pređivački sektor Fed iz Ričomonda	MAR	2	13	1
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	18. mart	-	-8,1%	-1,2%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	19. mart	210.000	187.000	215.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. mart	1.400	1.350	1.417
5.	PMI prerađivački sektor P	MAR	56,6	58,5	56,5
6.	PMI uslužni sektor P	MAR	56,0	58,9	56,5
7.	PMI kompozitni indeks P	MAR	54,7	58,5	55,9
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Čikaga	FEB	0,54	0,51	0,59
9.	Porudžbine trajnih dobara P	FEB	-0,6%	-2,2%	1,6%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1051 na nivo od 1,0983, što predstavlja pad od 0,62% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Objavljeno je da je inflacija u februaru dostigla nivo od 6,2% godišnje, što je najveća stopa od marta 1992. godine, dok je u januaru iznosila 5,5%. Velika Britanija trenutno ima drugu najvišu godišnju stopu inflacije među zemljama G7, iza SAD, podstaknutu uticajem snažnog rasta globalnih cijena dobara i energije i dodatno ratom u Ukrajini. Agencija za statistiku Velike Britanije naglašava da su povećani računi domaćinstava za energiju, koji su skoro za 25% veći u odnosu na godinu ranije, i benzin ključni pokretači februarskog skoka cijena. Na udaru su siromašnija domaćinstva, dok Agencija ističe da cijene hrane generalno rastu, za razliku od uobičajenih vremena kada neke cijene obično rastu, a druge padaju. Tokom prošle sedmice BoE je povećala očekivanja za vrhunac godišnje inflacije iznad 8% u periodu između aprila i juna, što je četiri puta veća inflacija od ciljanog nivoa (2%). Indeks temeljne inflacije, koja isključuje cijene hrane i energije, je povećan na 5,2% sa prethodnih 4,4%, što je, takođe, najviši podatak od marta 1992. godine.

Ministar finansija Sunak je prilikom prezentovanja budžeta protekle sedmice ukazao na smanjenje poreza za radnike, te je smanjena i carina na gorivo sa ciljem ublažavanja ozbiljnih pritisaka na troškove života u uslovima stalno rastuće inflacije i usporavanja ekonomskog rasta. Najavljujući polugodišnje ažuriranje budžeta u Parlamentu, Sunak je rekao da povećava prag na kojem radnici počinju da plaćaju doprinose za nacionalno osiguranje ili socijalno osiguranje za 3.000 GBP ove godine. Uprkos tome što je Sunak najavio smanjenje poreza za koje je rekao da će pomoći da se ublaži pritisak na domaćinstva, analitičari smatraju da je njegov plan učinio malo da pomogne onima s najnižim primanjima.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	MAR	-	10,4%	9,5%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	FEB	8,40	12,30	-7,80
3.	Inflacija (G/G)	FEB	6,0%	6,2%	5,5%
4.	PMI prerađivački sektor P	MAR	57,0	55,5	58,0
5.	PMI uslužni sektor P	MAR	58,0	61,0	60,5
6.	PMI kompozitni indeks P	MAR	57,5	59,7	59,9
7.	Maloprodaja (G/G)	FEB	7,8%	7,0%	9,4%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,83861 na nivo od 0,83312, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3178 na nivo od 1,3182.

JAPAN

Tokom protekle sedmice guverner Kuroda je izjavio da BoJ mora zadržati ultrastimulativnu monetarnu politiku, jer bi nedavni rast inflacije mogao naštetiti ekonomiji, čime se naglašava sve veći jaz između BoJ i agresivnog plana pooštavanja monetarne politike Fed. Kuroda je izjavio da očekuje da će se inflacija ubrzati, jer pojedine firme prebacuju rastuće cijene energije i hrane na domaćinstva. Dodao je da iako bi se nominalne plate mogle “značajno” povećati, rast inflacije bi mogao negativno uticati na kupovnu moć domaćinstava, a samim tim i na smanjenje nivoa realnih plata. Deprecijacija JPY je postala politički osjetljiva tema za Japan, jer podstiče već rastuće cijene uvoza energije i sirovina, nanoseći štetu ekonomiji koja se još nije oporavila od posljedica Covid19.

Vladajuća koalicija u Japanu je odlučila sastaviti novi paket podsticaja kako bi ublažila ekonomski udar zbog rasta cijena goriva i žitarica, uzrokovanog ratom u Ukrajini. Premijer Kishida, koji je na čelu Liberalno-demokratske partije (LDP), je izjavio da će izdati naredbu Vladi da krene sa sastavljanjem paketa već sljedeće sedmice. Kishida je nakon sastanka sa Yamaguchijem, liderom koalicionog partnera Komeito, izjavio da će morati provesti snažne protumjere za rastuće cijene nafte, sirovina i drugih dobara kako bi oživjeli ekonomiju u Japanu. Konflikt u Ukrajini i deprecijacija JPY su povećali uvozne cijene robe, te su nanijeli štetu već svakako krhkoj ekonomiji Japana. Časopis Nikkei je objavio da će Kishida vjerovatno u okviru budžeta za fiskalnu 2022. godinu iskoristiti 5,5 biliona JPY na zalihe, umjesto da sastavljaju dodatni budžet za to.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	Vodeći indeks (final.)	JAN	-	102,5	103,7
2.	Koicidirajući indeks (final.)	JAN	-	95,6	95,7
3.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	FEB	-	31,6%	61,3%
4.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	MAR	-	53,2	52,7
5.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	MAR	-	48,7	44,2
6.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	MAR	-	49,3	45,8
7.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	MAR	1,2%	1,3%	1,0%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 131,73 na nivo od 134,04. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 119,17 na nivo od 122,05.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 104,70 USD (94,74 EUR).

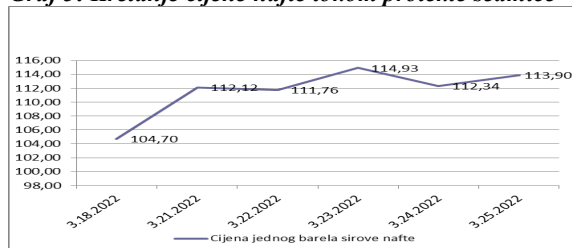
Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta, te je na zatvaranju tržišta cijena povećana za 8,79% u odnosu na sedmicu ranije.

Cijena je u ponedjeljak povećana pod uticajem informacija da neke zemlje EU razmatraju uvođenje sankcija na uvoz nafte iz Rusije. Ministri vanjskih poslova EU podijeljeni su oko toga da li da se pridruže SAD u sankcionisanju ruske nafte, a neke zemlje, uključujući Njemačku, tvrde da blok previše zavisi od ruskih fosilnih goriva. U isto vrijeme, Saudijska Arabija je upozorila da neće snositi odgovornost za poremećaje u globalnoj ponudi nafte nakon napada na njena naftna postrojenja od strane Hutija bliskih Iranu. Sredinom sedmice cijena je nastavila sa rastom nakon što je EIA objavila da su zalihe nafte tokom prošle sedmice smanjene za 2,5 miliona barela dnevno, dok su ekonomisti očekivali da će doći do postepenog rasta zaliha. Prema ovim podacima, ponuda nafte je za 13% ispod petogodišnjeg prosjeka. Ovakvi podaci su protumačeni kao signal da se SAD suočavaju sa snažnijim preprekama u ponudi nafte nego što se očekivalo, dok bi cijene plina mogle dalje da se povećavaju.

Zvaničnici OPEC-a vjeruju da bi moguća zabrana uvoza nafte u EU iz Rusije ugrozila potrošače te je OPEC upoznao Brisel sa svojom zabrinutošću. Glavne članice OPEC-a, poput Saudijske Arabije i UAE, su se pokušale kretati neutralnim kursom između Zapada i Moskve, dok je OPEC+, grupa koja uključuje Rusiju, izbjegavala pitanja Ukrajine na političkim sastancima.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 113,90 USD (103,71 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.921,62 USD (1.1738,87 EUR).

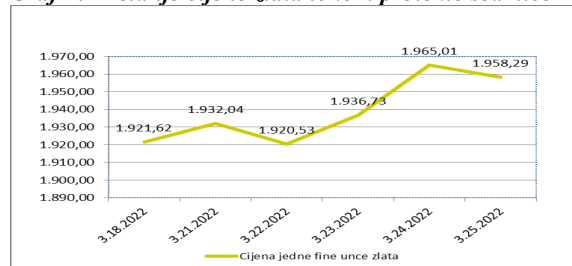
Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta te je na zatvaranju tržišta cijena povećana za 1,91% u odnosu na sedmicu ranije.

Tokom protekle sedmice investitori su procjenjivali mogućnosti daljeg rasta kamatnih stopa u odnosu na privlačnost investicija u zlato koje se smatra tradicionalnim čuvarom vrijednosti. Tako je u utorak cijena zlata smanjena nakon što je predsjednik Feda Powell najavio snažniji pristup u suzbijanju inflacije. Pored toga, investitori i dalje procjenjuju rizike globalnog rasta pod uticajem rata u Ukrajini i efekte monetarnog pooštavanja u SAD, što su dodatni razlozi zbog kojih se cijena zlata održava na visokim nivoima, odnosno preko 1.900 USD po unci.

Cijena zlata je u četvrtak povećana i našla se na najvišem nivou u posljednjih sedam dana pod uticajem zabrinutosti oko daljeg rasta inflacije i neizvjesnosti na relaciji Ukrajina – Rusija. Zalihe zlata najvećeg fonda koji trguje zlatom, SPDR Gold Trust GLD, su u srijedu povećane na najviši nivo od februara 2021. godine. Premijer Velike Britanije Johnson je, nakon samita lidera NATO-a i G7, izjavio da postoje dokazi da Rusi možda pokušavaju da zaobiđu sankcije i prodaju zlato iz svojih rezervi. Lideri G7 su se složili oko onemogućavanja Rusije da proda svoje zlato. Tom prilikom lideri su istakli da poduzimaju korake sa ciljem da se osigura da nema prodaje poluga Rusije na tržištima širom svijeta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.958,29 USD (1.783,02 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.